

BEZPIECZEŃSTWO W PRZESTRZENI GOSPODARCZEJ

Jakiego systemu bezpieczeństwa gospodarczego potrzebuje współczesna Polska? Jaki jest jego optymalny model w dzisiejszych realiach? Jaką rolę powinny w nim pełnić służby specjalne?

Jednym z głównych problemów z jakim mamy do czynienia w naszym kraju jest brak zrozumienia, zarówno wśród polityków, urzędników państwowych i samych przedsiębiorców czym w swej istocie jest modelowy system pozwalający na bezpieczne funkcjonowanie w przestrzeni gospodarczej. Najmocniej oddziałującym na sferę gospodarczą nieporozumieniem (podsycanym także przez media) jest przeświadczenie, że bezpieczeństwo ekonomiczne, to domena służb specjalnych (a co gorsza za takie uważa się służby de facto policyjne takie jak CBA). Innymi słowy zawęża się to zagadnienie do zwalczania przez instytucje państwowe przestępstw gospodarczych. Opisując modele z jakimi mamy do czynienia w Europie wskazać trzeba, że rolę służb specjalnych (np. we Francji, czy RFN) jest także wspieranie ekspansji międzynarodowej własnych firm, poprzez zapewnienie informacji i osłony kontrwywiadowczej. Żaden kraj europejski nie jest oczywiście w stanie objąć tego rodzaju wsparciem wszystkich rodzimych przedsiębiorstw, skupia się na tych o strategicznym znaczeniu dla gospodarki. Zdecydowana większość uczestników życia gospodarczego korzysta zatem z usług wyspecjalizowanych firm zajmujących się sprawami bezpieczeństwa. To pozwala im nie tylko unikać strat po swojej stronie (utrata danych, ujawnienie tajemnic handlowych, czy know how), ale także budować przewagę konkurencyjną. Dobrze funkcjonujący system bezpieczeństwa gospodarczego, w którym współuczestniczą państwowe i nieinstytucjonalne podmioty pozwala także uniknąć uwikłania firmy w działania przestępcze np. korupcja menadżerska, pranie brudnych pieniędzy, czy utrata kontroli nad danymi osobowymi.

Dlaczego w Polsce skala wykorzystania tych narzędzi zarządzania jest tak mała? Odpowiedzią jest niski poziom świadomości wśród przedsiębiorców, na temat korzyści płynących ze sprawnego funkcjonowania systemu bezpieczeństwa w gospodarce jako całości i wewnętrznych rozwiązań, wprowadzanych w ramach własnego przedsiębiorstwa.

Czytaj też: [Ustawa o praniu pieniędzy w cieniu RODO. Gigantyczne kary dla nieświadomych przedsiębiorców](#)

Pojawia się zatem pytanie o rolę państwa jako kreatora rozwiązań prawnych i narzędzi pozwalających na bezpieczne funkcjonowanie w przestrzeni gospodarczej. W Polsce w ostatnim roku wprowadzone zostały dwa akty prawne, których celem jest regulacja tego obszaru. Pierwszym było tzw. RODO, które narzuciło szereg uciążliwych obowiązków na przedsiębiorców. Przykład ten każe postawić pytanie o jakość ustaw wprowadzających w naszym kraju unijne dyrektywy, zwłaszcza w kwestii daleko idącej uznaniowości i wysokości kar.

Drugi istotny akt prawny, to ustawa „O Przeciwdziałaniu Praniu Pieniędzy i Finansowania Terroryzmu”. Wskazane w ustawie grupy przedsiębiorców (m.in. fundacje, firmy ubezpieczeniowe, firmy z sektora finansowego, pośrednicy nieruchomości, księgowi) zostały zobowiązane do wprowadzenia szczegółowych procedur bezpieczeństwa finansowego i weryfikacji informacji na temat swoich klientów.

Czytaj też: [Sejm niemal jednogłośnie uchwalił ustawę o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu](#)

Brak stosownej kampanii informacyjnej ze strony rządu na temat tej drugiej regulacji, sprawił, że po pierwsze jest niska świadomość obowiązków jakie ona nakłada (oraz kar jakie grożą w przypadku niedostosowania się do nowych przepisów), a po drugie traktowana jest jako „kolejne utrudnienie w działalności gospodarczej”. Prawda jest jednak taka, że te „utrudnienia” powinny być traktowane jako narzędzie, które przedsiębiorca dostaje, po to aby uniknąć np. niezamierzonego wejścia w relacje biznesowe z podmiotem o przestępczej proweniencji, czy zabezpieczyć się przed oszustwami finansowymi.

Kwestia budowania świadomości to oczywiście nie wyłączna rola instytucji państwowych, ale także think tanków czy organizacji pozarządowych. Rola ta jest tym istotniejsza, że obecnie w Polsce nie funkcjonuje system bezpieczeństwa gospodarczego, tylko mamy jedynie jego rozproszone elementy.

Czytaj też: [Płk Małecki: Polska potrzebuje systemu ochrony interesów ekonomicznych na miarę współczesnych wyzwań](#)

Bartosz Orlicz-Rabiega

Ekspert Fundacji Instytut Bezpieczeństwa i Strategii